

Zieke kinderen & medisch handelen

Kinderopvang

Postbus 136
9400 AC Assen
0592 301993

 info@plateau-assen.nl

 www.plateau-assen.nl

plateau
Kinderopvang

Inhoudsopgave

1. RICHTLIJNEN OMGAAN MET ZIEKE KINDEREN	3
1.1 Visie van Plateau Kinderopvang.....	3
1.2 Regels van de overheid	3
1.3 Vaccinaties / inenting.....	3
1.4 Informatieoverdracht	3
1.5 Ziek of niet ziek.....	4
1.6 Handelswijze bij zieke kinderen.....	4
1.7 Een ziek kind in de groep.....	5
2. GENEESMIDDELEN (PILLEN, DRANKJES, ZALVEN) VERSTREKKING	5
3. MEDISCHE HANDELINGEN	5
3.1 Categorie 1; de voorbehouden handelingen.....	6
3.2 Categorie 2; handelingen die niet voorbehouden zijn	6
3.3 Categorie 3; eenvoudige handelingen.	6
3.4 Noodsituaties	6

1. Richtlijnen omgaan met zieke kinderen

De richtlijnen omgaan met zieke kinderen geeft duidelijkheid over hoe de medewerkers van Plateau vaststellen of een kind ziek is en of het moet worden opgehaald.

1.1 Visie van Plateau Kinderopvang

Binnen Plateau Kinderopvang geldt de regel dat zieke kinderen de kinderopvang niet kunnen bezoeken. Enerzijds is de kinderopvang daar niet (voldoende) voor toegerust en is het in een aantal gevallen i.v.m. infectiegevaar, overdracht of besmettingsgevaar uitgesloten dat een kind de kinderopvang bezoekt. Anderzijds mogen we veronderstellen dat kinderen wanneer ze ziek zijn of zich ziek voelen, zich thuis het beste op hun gemak voelen.

De kinderopvang hanteert in principe de adviezen en richtlijnen van de GGD om te beslissen of een kind ziek is, maar naast de medische kant worden ook andere aspecten geformuleerd die van belang zijn bij het al dan niet handhaven van een kind in de groep. Het gaat dan om sociale aspecten en praktisch - technische omstandigheden.

In geval van besmettelijke kinderziektes wordt het beleid en advies vanuit de GGD opgevolgd. Over het plaatsen van kinderen met chronische ziekten en handicaps worden individuele afspraken gemaakt met de ouder(s)/verzorger(s). Door de directeur/locatieverantwoordelijke worden de vastgelegde afspraken aan het kinddossier op de locatie toegevoegd. Bij ernstige en/of langdurige ziekte worden over de wijze waarop de opvang kan worden voortgezet afspraken gemaakt met de ouder(s)/verzorger(s). Is dit niet mogelijk dan kan in onderling overleg de opvang beëindigd worden.

De kinderopvang betreft bij haar besluit de belangen van: het betreffende kind, de andere kinderen in de groep en de kinderopvang, de ouders van het betreffende kind, de andere ouders, de personeelsleden en de omstandigheden waaronder zij moet werken.

1.2 Regels van de overheid

De kinderopvang is gebonden aan regels die zijn opgesteld door de overheid. Plateau houdt zich in deze o.a. aan de regels uit de Wet kinderopvang. De GGD en de brandweer zien erop toe dat de kinderopvang zich houdt aan de regels.

1.3 Vaccinaties / inenting

Een aantal infectieziekten, zoals difterie, kinkhoest, tetanus, polio (DKTP), bof, mazelen, rode hond, (BMR), haemophilus influenza type b (Hib), komt in Nederland nog maar zelden voor, omdat hiertegen wordt gevaccineerd/ingeënt.

Bij de intake op de kinderopvang wordt aan de ouder gevraagd of het kind gevaccineerd/ ingeënt wordt. Hierop is de 'procedure registratie inenting' van toepassing. Als een kind (nog) niet is gevaccineerd, dan stelt de organisatie deze ouder op de hoogte bij de constatering van deze infectieziekte bij het kind of bij andere kinderen met het verzoek contact op te nemen met de huisarts om de ziekte vast te stellen. Dit wordt mondeling/telefonisch gedaan door de directeur/locatieverantwoordelijke of door de mentor. De ouder informeert de kinderopvang over de werkelijke aard van de ziekte, zodat de kinderopvang de nodige maatregelen kan nemen.

1.4 Informatieoverdracht

Tijdens de intake op de kinderopvang krijgt de ouder de formulieren 'Gegevens voor het kinderdagverblijf, peuteropvang of de buitenschoolse opvang', 'Overeenkomst medicijnen gebruik', 'Verklaring buikligging/fixeren/inbakeren' en 'Uitvoeringsverzoek toediening prikken' eventueel mee ter invulling. Na retournering is de kinderopvang op de hoogte van de (medische) gesteldheid van

het kind. De stukken worden door de mentor van het kind toegevoegd aan het kinddossier op de locatie.

Deze gegevens van het kind zijn beschikbaar op de kinderopvang in de Groepsmap. Wijzigingen geeft een ouder zo spoedig mogelijk door.

De ouder geeft telefonisch door aan de groepsleiding dat haar kind ziek is, niet komt en wat de aard van de ziekte is. Als het kind weer beter is, meldt de ouder dit een dag voor de aanvang van de opvang.

De ouder meldt hoofdluis en andere besmettelijke ziekten aan de groepsleiding.

Bij een infectieziekte binnen de kinderopvang worden de ouders op de hoogte gesteld door een 'poster' op de deur en op het publicatiebord, een rondschrijven al of niet met de informatie die de GGD geeft over desbetreffende ziekte. Daarnaast wordt de ouder geïnformeerd over ziekten op de kinderopvang in nieuwsbrieven en op de ouderavonden.

Ouder(s)/verzorger(s) van niet ingeënte kinderen worden door de directeur, de locatieverantwoordelijke of de mentor geïnformeerd wanneer er een ziekte heerst dat is opgenomen in het vaccinatieprogramma.

In geval van een ongeluk(je) op de kinderopvang neemt de groepsleiding contact op met de ouder. Tevens wordt het voorval op het registratieformulier ongevallen genoteerd. Zie **procedure (bijna) ongevallenregistratie**.

1.5 Ziek of niet ziek

Als blijkt dat een kind op de kinderopvang 'anders is dan anders' volgt de pedagogisch medewerker het kind op een paar momenten gericht en let zij op het (huil)gedrag, het spel, het praten, lichamelijke kenmerken, de temperatuur, indien van toepassing w.c. gedrag / natte luier, vermoeid gedrag en reacties van het kind. De pedagogisch medewerker noteert enkele gegevens in de overdrachtmap en bespreekt dit met een collega.

1.6 Handelsewijze bij zieke kinderen

Als door de mentor of de vervangend pedagogisch medewerker is vastgesteld dat het kind ziek is, noteert de pedagogisch medewerker de symptomen, de temperatuur, datum en tijdstip in de overdrachtmap en beslist de pedagogisch medewerker over de volgende punten:

- kan het kind in de groep blijven of niet;
- zijn de verschijnselen zodanig dat de ouder moet worden gebeld;
- zijn de verschijnselen zodanig dat een arts moet worden geraadpleegd;
- is er sprake van een besmettelijke ziekte.

Kan het kind in de groep blijven.

Als vuistregel wordt aangehouden: een kind dat zich ziek voelt en koorts heeft, kan beter niet op de kinderopvang blijven.

Zijn de verschijnselen zodanig dat de ouder moet worden gebeld.

Een richtlijn om te beslissen om de ouder te bellen is: gedrag, lichamelijke kenmerken, andere signalen en indien de lichaamstemperatuur hoger is dan 38,5 graden Celsius. De pedagogisch medewerker bespreekt met de ouder of het kind opgehaald moet worden of niet. In dit telefoongesprek kan de ouder informatie geven die de vage verschijnselen verklaren (feestje, veel snoep, laat naar bed).

Zijn de verschijnselen zodanig dat een arts moet worden geraadpleegd.

Ingeval een ziekte zich ernstig laat aanzien en er direct medische hulp nodig is, omdat er acuut gevaar dreigt voor het kind, bijvoorbeeld als het kind het benauwd heeft, bewusteloos raakt, niet meer reageert of plotseling hele hoge koorts krijgt, belt de pedagogisch medewerker 112 en worden de ouders gebeld.

Is er sprake van een besmettelijke ziekte?

Wanneer er op een locatie een besmettelijke ziekte heerst, wordt dit aan ieder die de locatie betreedt bekend gemaakt door een mededeling aan de ingang.

Plateau Kinderopvang volgt het advies op van de GGD over hoe te handelen wanneer bij een kind een besmettelijke ziekte wordt geconstateerd.

Daarnaast zijn er een aantal infectieziekten die veroorzaakt worden door verschillende soorten virussen en die besmettelijk zijn, zoals verkoudheid (hoesten, niezen en snotneuzen), darmklachten, ontstoken ogen, ontstoken oren, etc. Bij deze ziekten hangt het van de situatie af, hoe te handelen (zie paragraaf 'Ziek of niet ziek' en paragraaf 'Handelswijze bij zieke kinderen').

De kinderopvang heeft haar eigen verantwoordelijkheid als het gaat om zieke kinderen in de kinderopvang en neemt uiteindelijk de beslissing over het al of niet handhaven van een zieke kind op de groep. Wordt vermoed dat er sprake is van een besmettelijke ziekte, dan wordt van de ouders gevraagd zo spoedig mogelijk met het kind een arts te bezoeken en Plateau zo snel mogelijk te informeren over de bevindingen van de arts.

Tengevolge de Wet Publieke Gezondheid stelt de directeur/locatieverantwoordelijke van de locatie de directeur van de GGD van de gemeente waarin de kinderopvang gelegen is op de hoogte van het optreden van een ongewoon aantal zieken met diarree, geelzucht, huidaandoeningen of andere ernstige aandoeningen van vermoedelijke infectieuze aard bij de kinderen dan wel het begeleidend of verzorgend personeel. Daarnaast informeert de directeur/locatieverantwoordelijke de GGD betreffende vreemde ziekten.

1.7 Een zieke kind in de groep

Na het informeren van de ouder over het ophalen van hun zieke kind, kan het nog wel even duren voor het kind ook daadwerkelijk wordt opgehaald. De groepsleiding maakt het verblijf voor het kind zo prettig mogelijk. De andere kinderen wordt verteld dat het kind zich niet lekker voelt en nu even niet mee kan spelen.

2. Geneesmiddelen (pillen, drankjes, zalven) verstrekking

Kinderen kunnen geneesmiddelen **op recept** voorgeschreven krijgen door huisarts of specialist en soms geven ouders hun kinderen geneesmiddelen die **niet op recept** verkregen zijn (zelfzorgmiddelen bij apotheek of drogist gekocht). In beide gevallen geldt dat, als het kind deze middelen ook nodig heeft gedurende het verblijf op het kindercentrum, de ouders hun 'zeggenschap' over deze toediening overdragen aan de pedagogisch medewerkers door het ondertekenen van een door de pedagogisch medewerker in te vullen '**Overeenkomst medicijnen gebruik**'.

Sommige geneesmiddelen mogen niet worden toegediend door de medewerkers van kindercentra. Desondanks kunnen kinderen met dergelijke geneesmiddelen in beginsel wel in een regulier kindercentrum worden opgevangen, mits er deskundig personeel in te schakelen is. Dit kan zowel **intern** als **extern schriftelijk** geregeld worden met bijvoorbeeld een arts, thuiszorg, etc.

3. Medische handelingen

Binnen de kindcentra werken wij over het algemeen met gezonde kinderen, maar soms worden er kinderen opgevangen met een medische indicatie. De medicaties kunnen zeer uiteenlopend zijn. Het kan het verzorgen van een wondje zijn, maar ook het toedienen van medicijnen door middel van een injectie.

Om duidelijkheid te geven over de verschillende medische handelingen, de risico's en de bevoegdheden bij de medische handelingen is de Wet op de beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) opgesteld.

Sommige medische handelingen mogen niet worden uitgevoerd door de pedagogisch medewerkers van kindcentra. Desondanks kunnen kinderen die dergelijke medische handelingen moeten ondergaan in beginsel wel in een regulier kindcentrum worden opgevangen, mits er deskundig personeel in te schakelen is. Dit kan zowel intern als extern schriftelijk geregeld worden met bijvoorbeeld een arts, thuiszorg, etc.

Er zijn 3 categorieën medische handelingen. Categorie 1 zijn de voorbehouden handelingen, categorie 2 zijn handelingen die niet voorbehouden zijn en categorie 3 zijn eenvoudige handelingen.

3.1 Categorie 1; de voorbehouden handelingen.

Dit zijn handelingen die bij **ondeskundige uitvoering (ernstige) risico's met zich mee brengen**. Deze handelingen mogen **alleen door (para-)medisch bevoegd personeel verricht worden**.

Indien er onder het personeel zich een verpleegkundige bevindt, zou deze de handelingen die onder categorie 1 vallen, kunnen uitvoeren. Voorwaarde is dat zij/hij geregistreerd is in het BIG-register en hiermee bevoegd is en dat zij/hij bekwaam is om de gewenste voorbehouden handeling te verrichten. Een verklaring van bekwaamheid van alleen de betrokkene volstaat niet. **Bevoegd is niet hetzelfde als bekwaam! Bovendien moet er een schriftelijke opdracht van een arts zijn die altijd telefonisch bereikbaar is in geval van een incident.**

Voor de kinderopvang zijn met name de volgende voorbehouden handelingen relevant:

- **Injecties;**
- **Heelkundige handelingen verpleegkundigen;**
- **Catheterisaties;**

3.2 Categorie 2; handelingen die niet voorbehouden zijn

Handelingen die niet voorbehouden zijn, zijn handelingen waarvan de uitvoering met de nodige zorgvuldigheid omkleed moet zijn. Deze zogenoemd **'afgeleide medische handelingen'**, zoals **bijvoorbeeld het uittrekken van een sonde en toedienen van een klysma, zijn handelingen die het personeel in principe wel zou kunnen verrichten, mits er goede instructie is**. Het personeel beschikt formeel gezien niet over de deskundigheid voor het uitvoeren van deze afgeleide medische handelingen, tenzij de arts bereid is het betrokken personeel te (laten) instrueren, zodat dit vervolgens alsnog als deskundig kan worden beschouwd. In voorkomende gevallen neemt de directeur of locatieverantwoordelijke over het al dan niet door de pedagogisch medewerkers laten uitvoeren van de handeling een besluit.

3.3 Categorie 3; eenvoudige handelingen.

Hierbij gaat het om de 'huis-, tuin-, en keukenhandelingen', zoals verzorgen van schaafwondjes en verwijderen van pleisters, het toedienen van medicijnen anders dan door injecties. Dit zijn handelingen die in principe zonder problemen door het personeel uitgevoerd kunnen worden, echter meestal wel door instructies op te volgen over hoe-te-handelen, zoals het toedienen van geneesmiddelen / zelfzorgmiddelen en handelingen volgens de EHBO-regels. De categorie 3; eenvoudige handelingen behoren tot de normale taakuitoefening van de pedagogisch medewerk(st)er.

Hiervoor wordt de "Overeenkomst medicijnen gebruik" gehanteerd. Zie hoofdstuk 1.1.

3.4 Noodsituaties

In uiterste noodsituaties wordt iedereen geacht naar beste vermogen te handelen en kan het verrichten van voorbehouden handelen die in strijd zijn met de wet zelfs noodzakelijk zijn. In dat geval is er sprake van overmacht en is de hulpverlening volgens het Wetboek van Strafrecht niet strafbaar. Het gaat om situaties die niet te voorzien zijn.